Вступ до ПОСЛАННЯ АПОСТОЛА ПАВЛА ДО ТИТА

Послання було написано імовірно між написанням Першого і Другого послань до Тимофія. Тит був язичником, якого Павло навернув у віру (Галатів 2:3). Імовірно, він мав відіграти певну роль у вирішенні єврейсько-язичницького питання в Єрусалимі (Дії 15:2; Галатів 2:1–3). Він активно допомагав Павлу під час його третьої місіонерської подорожі як у Коринті (2 Коринтян 7:6–7; 8:6, 16), так і на острові Крит (Титу 3:12). Усвідомлюючи наближення кінця свого життя, Павло послав Тита до Далмації – сучасної Хорватії (2 Тимофія 4:10).

Зміст

1:1–4	Вітання
1:5	Мета написання Послання
1:6–16	Кваліфікаційні вимоги до старійшин/пресвітерів і їхній обов'язок захищати Церкву
2:1–10	Увіщання для старих/молодих і рабів/панів жити як належить християнам
2:11–15	Мотивація християнського життя
3:12–15	Заключні особисті зауваження

Головна тема

Павло чітко визначає мету написання Послання до Тита в 1:5 – «щоб ти впорядкував недокінчене». Цього Тит мав досягти через промови, заохочення, нагадування, наполягання і підтвердження здоровим ученням (2:1, 15; 3:1, 8, 14). Мешканці Криту мали репутацію особливо нечестивих (пор. 1:12). Християни потребували підбадьорення, щоб відокремитися від свого колишнього способу життя та утримуватися від впливу світу (пор. 2:12). Це послання дозволило б зібранням християн на острові відгородитися від світського життя, призначивши пастирів, які допомагали б захистити отару, і пропонуючи конкретне вчення про християнське життя в різних соціальних ролях.

КІНЦЕВІ ПРИМІТКИ 3

ПОСЛАННЯ АПОСТОЛА ПАВЛА ДО ТИТА

[1:2] І християни, і атеїсти загалом припускають, що якщо «Всемогутній» Бог Біблії існує, Він може зробити все, оскільки Він представлений як всемогутній. Однак це припущення є неправильним. Біблія не стверджує, що Бог може робити все і будь-що, якщо Він всемогутній. Насправді «всемогутність» не стосується і не може стосуватися того, що не піддається владі. Скептики та атеїсти вигадали запитання, які, на їхню думку, зводять нанівець саме уявлення про всемогутність, тим самим намагаючись довести, що Бога не існує. Наприклад, «Чи може Бог створити настільки великий камінь, що й Сам не зможе його підняти?»

Не дивлячись на той факт, що Бог не є фізичною Істотою і що Він створив увесь фізичний всесвіт, хоча Сам є метафізичним і трансцендентним, це питання є концептуальним абсурдом. Це все одно, що запитати: «Чи може Бог створити круглий квадрат чи квадратне коло?» Ні, не може, але не з тих причин, які мають на увазі атеїсти, – тобто, тому що Його не існує або що Він не всемогутній. А натомість тому, що питання саме по собі є **суперечливим** і **непослідовним**. Це безглузда термінологія. Замість того щоб казати, що Бог не зможе цього зробити, правильніше було б сказати, що цього взагалі не можна зробити – це більше б відповідало дійсності! Бог має безмежну силу, але ця сила розповсюджується лише на те, що **можливо** зробити, а не на те, що неможливо. Абсурдно говорити про те, що будь-яка сила (навіть безмежна) здатна робити те, що просто неможливо зробити. Логічні абсурди неможливо виконати, а отже, вони не підвладні силі, навіть безмежній[1].

Отже, концепція «всемогутності» не означає, що всемогутня істота не має обмежень. Насправді, Біблія навіть вказує на те, чого Бог не може зробити. Наприклад, Біблія однозначно стверджує, що Бог не може казати неправду (Числа 23:19; 1 Самуїла 15:29; 2 Тимофія 2:13; Тита 1:2). Правдивість притаманна самій Його сутності. Брехливість суперечить Його божественній природі. Крім того, Бога не можна спокусити злом (Якова 1:13). А ще Бог не може виявляти упередженості чи прихильності (Второзаконня 10:17; Римлян 2:11; Колосян 3:25; 1 Петра 1:17). Він чинить чесно, відкрито та рівноправно з усіма Своїми створіннями. Можна бути певними, що Він буде взаємодіяти з людьми так, як обіцяв. Його ставлення до нас залежить від нашої поведінки, а не етнічної приналежності чи кольору шкіри (Дії 10:34–35; 1 Самуїла 16:7).

Третій аспект, який визначає сенс «всемогутності», стосується нездатності Бога пробачити людину, яка не покаялася і не залишила свій гріх (Ісуса Навина 24:19; Приповісті 28:13; Матвія 6:15; 18:35; Луки 13:3, 5). Якими б великими та чудовими не були милість і прощення Бога, Він не може дарувати прощення людині, яка не шукає цього прощення, виконавши для цього необхідні умови. Бог буквально безсилий дарувати прощення у будь-який інший спосіб, окрім омивання кров'ю Ісуса, коли людина кориться євангелію Христа (Римлян 1:16; 2:8; 2 Солунян 1:8; 1 Петра 4:17). Чим більше людина вивчає Біблію, досліджуючи зображені в ній характерні ознаки Бога, тим більше її вражає 1) Богонатхненність Біблії, оскільки те, як уміло вона вирішує такі питання, не дозволяє звинуватити її у наявності протирічь, і 2) благоговіння перед безкінечністю Бога. Жоден із факторів, розглянутих у цьому коментарі, не чинить негативного впливу на реальність Божої всемогутності. Але цілком зрозуміло й те, що людина може жити так, що Бог небесний просто не зможе прийти їй на допомогу. Вкрай важливо, щоб кожна людина усвідомлювала потребу розуміти Його волю і узгоджувати з нею свою поведінку. Вкрай важливо, щоб кожна людина намагалася не ставити себе в таке становище, яке вимагатиме від Бога неможливого.

1:4 аУ NU-тексті – *і Христа Ісуса.*

1:7 аБукв. *наглядач*

[1:5–7] *Більше про старійшин/пресвітерів, пасторів та єпископів дивіться коментарі до Ефесян 4:11.*

2:7 аNU-текст опускає *чистоті (незіпсованості).*

[2:9] *Докладніше про Біблію та рабство дивіться у Спеціальних розділах на стор. 27 коментарів до Книги Вихід і стор. 4 коментарів до 1 Петра.*

[2:11] Деякі навчають, що Христос помер лише за небагатьох обраних. Натомість Біблія неодноразово підтверджує, що Ісус помер за всіх (1 Івана 2:2), і кожен може скористатися жертвою Ісуса та бути спасенним, якщо вирішить це зробити.

[3:4–5] У цих віршах чітко стверджується, що люди спасаються «благодаттю», «любов'ю Бога» та «Його милістю», а не своїми «праведними вчинками». Зауважте, що хрещення не слід тлумачити як такий праведний вчинок, завдяки якому людина спасається. Тому що, відкидаючи «праведні вчинки», Павло все ж стверджує, що Бог спасає нас «через купіль відродження» – маючи на увазі водне хрещення. Отже, хрещення так само необхідне для отримання спасіння, як і слухання Слова Божого. Жодне з них не можна вважати праведним вчинком, який дає спасіння. Порівняйте смисл цього вірша з трьома іншими, які викладають ту саму концепцію:

1 Івана 3:5	1 Коринтян 12:13	Ефесян 5:26	Титу 3:5
Дух	Дух	Слово	Дух
Вода	Хрестилися	Купіль води	Купіль відродження
Царство	Тіло	Церква	Спасенні

КІНЦЕВІ ПРИМІТКИ

1. Thomas Warren (1972), *Have Atheists Proved There Is No God?* (Jonesboro, AR: National Christian Press), стор. 27.